

Minderårigas arbete med mobil arbetsplattform

Denna information belyser vad som gäller för minderåriga som ska genomgå liftutbildning eller utföra arbete med mobila arbetsplattformar.

Med minderårig menas en person som ännu inte har fyllt 18 år.

Regler för att låta minderåriga utföra arbete finns i Arbetsmiljölagen (1977:1160) kapitel 5 och i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2012:3) om minderårigas arbetsmiljö, som började att gälla från den 1 februari 2013.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om minderårigas arbetsmiljö (AFS 2012:3)

Föreskrifternas syfte är att förebygga att den som inte fyllt 18 år genom sin arbetsmiljö drabbas av ohälsa och olycksfall eller får sämre förutsättningar att utvecklas eller tillgodogöra sig utbildning.

Föreskrifterna gäller arbetsgivare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare som låter minderåriga utföra arbete eller genomgå utbildning.

Här nedan följer ett utdrag från föreskriften över paragrafer som särskilt berör minderåriga som ska utföra arbete med mobila arbetsplattformar.

Förbjudna arbetsuppgifter

Allmänna regler för minderåriga

11 § *Det är förbjudet för arbetsgivare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare att låta minderåriga utföra de riskfyllda arbetsuppgifter som finns uppräknade i bilaga 1 om inte villkoren för undantag enligt bilagan är uppfyllda.*

I föreskriftens bilaga 1 förtecknas de riskfyllda arbetsuppgifter som enligt 11 § är förbjudna för minderåriga. I punkt 8 anges att arbete med maskindrivna lyftanordningar (liftar) är förbjudet för minderåriga. Det finns dock undantag.

Minderårigas arbete med maskindrivna lyftanordningar är tillåtet om arbetsuppgiften:

- *ingår i undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning, eller*
- *ingår i handledarledd praktik för ungdomar, eller*
- *utförs av ungdomar som fullgjort gymnasieutbildning eller likvärdig utbildning för arbetsuppgiften.*

Vad som kan avses med *likvärdig utbildning* ges exempel på i allmänna råd till 11 §:

... utbildare som är fristående från grund- och gymnasieskolan, t.ex. en folkhögskola. Andra exempel är uppdragsutbildningar av yrkesinriktad karaktär som fristående utbildare genomför, t.ex. motorsågsutbildning eller truckförarutbildning. En

Postadress Box 22307, 104 22 Stockholm
Besöksadress Klara Norra Kyrkogata 31
Telefon vx1 08-508 938 00
Telefax 08-508 938 01
E-post info@liftutbildning.se
Internet www.liftutbildning.se

Servicebolag Swedish Rental Service AB
Organisationsnr 556519-6283
Bankgiro 400-1731

arbetsgivares internutbildning brukar mycket sällan vara av sådan omfattning att den är likvärdig med sådan gymnasieutbildning.

I föreskrifterna finns särskilda regler för handledning och introduktion av minderåriga.

Rutiner för introduktion och information

10 § Arbetsgivare, uppdragsgivare, skolhuvudmän och praktikgivare ska se till att den minderåriga får en introduktion med information om arbetsuppgifterna och dess risker och försäkra sig om att den minderåriga har förstått informationen. Arbetet ska utföras under ledning och tillsyn av en lämplig person som har fyllt 18 år och har kunskaper om arbetet. Det ska finnas rutiner för hur introduktion och handledning ska gå till.

Allmänna råd till 10 §: En lämplig person att leda och ha tillsyn över den minderåriga kan till exempel vara en lärare, arbetsledare eller en mer erfaren arbetskamrat. Personen bör ha minst ett års erfarenhet av de aktuella arbetsuppgifterna från arbetsliv eller utbildning och ha nödvändiga kunskaper om risker och skydd.

Behovet av ledning och tillsyn varierar beroende på vilket arbete som avses och den minderåriges ålder, erfarenhet och utbildning. Det är inte alltid nödvändigt att ha konstant uppsikt över den minderåriga som utför ett arbete för att utöva tillräcklig ledning och tillsyn.

Liftutbildningsrådets rekommendation

Gymnasieelever under 18 år kan genomgå grundläggande liftutbildning enligt LLP med teori och praktik. Lämpligt är att gymnasieskolan håller utbildningsbeviset fram till 18-årsdagen eller till examen, för att inga missförstånd ska uppstå att utbildningsbeviset ger rätt att köra lift. Det är alltid det skriftliga körtillståndet som avgör när en person får köra lift.

Elever som praktiserar på företag under gymnasietiden, kan efter grundläggande liftutbildning medverka i arbetet med liftar som en del i den praktiska utbildningen. Eleven ska ha ett skriftligt tillstånd från sin skola/praktikgivare att få medverka i arbetet med liftar. Ju tidigare i gymnasieutbildningen eleven får den grundläggande liftutbildningen ju säkrare agerar eleven under praktiken, även då den inte innefattar direkt liftanvändning. Elevens medverkan i arbetet med liftar ska utföras under översyn av en handledare, och kan innefatta att eleven kör liften om handledaren bedömer det lämpligt. Handledaren ska vara liftutbildad och ha tillstånd från sin arbetsgivare att arbeta med liften.
